

10 JANUARI 2010 – DOOPSEL VAN CHRISTUS

COMMENTAAR BIJ DE ZONDAGSLEZINGEN

— Kris DEPOORTERE —

Als de vliezen scheuren

VANDAAG SLUITEN WE DE KERSTTIJD af met het feest van het doopsel van Jezus. De eerste lezing komt mogelijk uit Jesaja 42 (keuze naast Jesaja 40). Zo spreekt de Heer: „Dit is mijn uitverkorene. Mijn geest stort Ik over hem uit. Het geknakte riet zal hij niet breken, de kwijnende vlaspit niet doven. Hij neemt u bij de hand en waakt over u. Blinden zal hij de ogen openen, gevangenen uit hun kerker bevrijden en allen die in duisternis zitten aan het licht brengen.”

Het is krak met diezelfde verzen tekst dat Jezus – na zijn verblijf in de woestijn – zijn zending begint in de synagoge van het ondankbare Nazareth (Lucas 4, 18-19). Een absolute sleuteltekst dus. En we horen die tekst op dit kleine Pinksteren, dat we vandaag vieren. Want het doopsel van Jezus is een klein, beloftevol Pinksteren.

Jezus laat zich dopen in de Jordaan. Net zoals veel gewone mensen, in die tijd. Niet met drie druppels water of met een schelpje van (gedeguste) Sint-Jakobsvruchten, zoals nu. Hij wordt werkelijk ondergedompeld in het water. Ademloos snakend naar lucht. Verstikkelijk. En dan trekt Johannes Hem weer recht, naar het oppervlak. Het lijkt een geboorte: de vliezen scheuren. Door een nauw donker kanaal komt een kind aan het licht, tot leven, tot lucht.

Ja, de vliezen breken. Boven water ziet Jezus de hemel openscheuren. ‘Scheuren’ is een belangrijk symbool in de Bijbel. En zoals alle symbolen heeft het een dubbele betekenis. Vuur warmt en verbrandt, water geeft leven, maar je kunt erin verdrinken. Dood en leven zijn in ieder echt symbool aanwezig. Het oude wordt vernietigd, het nieuwe krijgt ruimte. De Bijbel heeft het over het scheuren van oude wijnzakken en over een hogepriester die zijn gewaad scheurt. Maar de meest radicale scheur is die van het voorhangsel van de tempel bij Jezus’ dood (Lucas 23, 45). Mensen hadden de Ark van het Verbond, hét symbool van Gods aanwezigheid, opgesloten achter een gordijn in het ‘heilige der heiligen’. Alleen hogepriesters mochten zeer zelden deze ruimte betreden na een zuiveringsritueel. Precies dit zware voorhangsel scheurt doormidden bij het sterven van Jezus. Voortaan is God toegankelijk voor iedere mens.

En juist dit gebeuren, van een God-mensen-rakelings-nabij, begint hier bij het doopsel van Jezus. Als de wolken openscheuren, krijgt de wind vrij spel. Wind, Adem, Geest. Jezus krijgt Adem na de bijna-verstikking onder water. Adem. In-Spiratie. Uit de scheur in hemel komt de Geest. Als een duif rust de Geest op Jezus. En de diepste identiteit van Jezus wordt bekend gemaakt: „Jij, zoon van Maria en Jozef, jongetje uit Nazareth, Jij bent mijn buitengewone Zoon, mijn welbeminde”.

Het hangt allemaal aan elkaar, want verwante termen komen terug bij de Verheerlijking, de transfiguratie van Jezus op de Thabor: „Deze is mijn uitverkoren Zoon” (Lucas 9, 35). En die woorden worden overgenomen door een Romeinse soldaat, die de dood – of de Geboorte – van Jezus vaststelt: „Waarlijk, deze mens, ontkend, miskend, was zoon van God” (Marcus 15, 39).

Dit verhaal van be-Geestering bereikt zijn hoogtepunt op Pinksteren. De wind waait, de Geest daalt neer over iedere mens. God is niet meer daar, achter gesloten gordijnen. Hij is in mensen aanwezig, als hun diepste identiteit. God is voortaan inwezig.

Het doopsel van Jezus is de eerste in-wezigheid van God, die mensen meteen een nieuwe Naam geeft: Kind van God, 's Herengave, Dieudonné, Adeodatus. Maar om dit correct te begrijpen, moeten we meteen terug naar de eerste lezing van deze zondag. Gods meest pregnante in-wezigheid vinden we in de marginalen, in de armen, in de gevangenen, in mensen in het duister. In het Engels betekent pregnant ‘in verwachting’. Die mensen zal Jezus ‘verlossen’, letterlijk en figuurlijk.

Vanaf morgen beginnen we nu vijf ‘weken door het jaar’. Het ‘gewone leven’, op dagdagelijkse wegen, tot we bij Aswoensdag komen en de veertigdagentijd. Maar we gaan die dagdagelijkse tijd in met een klein Pinksteren. De Hemel is open. God is vrij. Hij kan ons bereiken. Wij kunnen Hem raken. Een toegankelijke, raakbare God.

EERSTE LEZING

JESAJA 40, 1-5.9-11

Troost, troost toch mijn volk, – zegt uw God –, spreek Jeruzalem moed in, roep haar toe, dat haar straf tijd voorbij is, dat haar ongerechtigheid vergeven is, dat zij van Gods hand haar zonden dubbel betaald heeft gekregen.

Een stem roept: „Baan de Heer een weg in de steppe, effen voor onze God een heerbaan in de woestijn, elk dal moet gevuld, elke berg en heuvel geslecht worden, alle oneffenheden moeten vlak, de rotsmassa's een vallei worden. En verschijnen zal de glorie des Heren, en alle vlees zal daarvan getuige zijn: de mond des Heren heeft het gezegd!

Beklim de hoogste berg, gij Sion, vreugdebode, verhef krachtig uw stem, Jeruzalem, vreugdegezant. Verkondig het luide, ken geen vrees, roep tot de steden van Juda: „Uw God is op komst! Zie, God de Heer komt met kracht, zijn arm voert de heerschappij; zijn loon komt met Hem mee, zijn beloning gaat voor Hem uit. Als een herder zal Hij zijn schapen weiden, in zijn armen ze samenbrengen, de lammeren dragen tegen zijn boezem, de schapen met zachte hand geleiden.”

TWEDE LEZING

BRIEF AAN TITUS 2, 11-14; 3, 4-7

Dierbare,

De genade van God, bron van heil voor alle mensen, is op aarde verschenen. Zij leert ons goddeloosheid en wereldse begeerten te verwerpen en bezonnen, rechtvaardig en vroom te leven in deze tijd. Terwijl wij uitzien naar de zalige vervulling van onze hoop, de openbaring van de heerlijkheid van onze grote God en Heiland Christus Jezus. Hij heeft zichzelf voor ons gegeven om ons van alle ongerechtigheid te verlossen en ons te maken tot zijn eigen volk, gereinigd van zonde, vol ijver voor alle goeds.

De goedheid en mensenliefde van God onze Heiland is op aarde verschenen, en Hij heeft ons gered, niet omdat wij iets goeds gedaan zouden hebben, maar alleen omdat Hij barmhartig is. Hij heeft ons gered door het bad van wedergeboorte en vernieuwing door de heilige Geest. Want Hij heeft de Geest overvloedig over ons uitgestort door Christus onze Heiland. Zo zijn wij door zijn genade gerechtvaardigd en erfgenamen geworden van het eeuwig leven waar onze hoop op gericht is.

EVANGELIE

LUCAS 3, 15-16.21-22

In die tijd toen het volk vol verwachting was en iedereen zich aangaande Johannes de vraag stelde, of hij niet de Messias zou zijn, gaf Johannes aan allen het antwoord: „Ik doop u met water, maar er komt iemand die sterker is dan ik; ik ben niet waardig de riem van zijn sandalen los te maken. Hij zal u dopen met de heilige Geest en met vuur.”

Terwijl al het volk zich liet dopen, en Jezus na zijn doop in gebed was, geschiedde het dat de hemel opening, en dat de heilige Geest, in lichamelijke gedaante als een duif, over Hem neerdaalde, en dat een stem uit de hemel sprak: „Gij zijt mijn Zoon, de welbeminde, in U heb ik mijn behagen gesteld.”

Schriftlezingen © Katholieke Bijbelstichting 's Hertogenbosch, www.bijbel.net